BA

horizonte UNIA

Očuvati ljudska i radna prava

Migranti su dio Švajcarske
I migranti zaslužuju poštovanje 2

Dostojanstven život za sve
Jačanje socijalnih osiguranja moguće 3

Bez radnika nema uspjeha
Radna i socijalna sigurnost neophodna 4

Broj 4 | juli 2015 | Srpski / Hrvatski / Bosanski
Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Migraciona politika: Inicijativa masovne imigracije

Jednostavno: ne!

Krajem maja je završen period konsultacija o izmjeni zakona za strance. Ova promjena je dio sprovodjenja inicijative o masovnoj imigraciji.Sindikat Unia i Švajcarski Savez sindikata su kategorički odbili prijedlog Saveznog vijeća. Prijedlog će pogoršati uslove rada i pothraniti ksenofobiju još više.

Prijedlog Saveznog vijeća predvidja, izmedju ostalog, da postoje ograničeni brojevi za sve kategorije: podnosioci zahtjeva azila, godišnje dozvole, ili pogranične dozvole. Isključeni iz kontigenata je boravak ispod četiri mjeseca. Osim toga Savezno vijeće predlaže promjene u dijelu integracije zakona za strance, pooštreni preduslovi za dobijanje C vize i za spajanje porodice.

Sasvim pogrešno

Prijedlog optužuje migrante da su kvazi migranti krivi za problematiku na tržištu rada. Prije će biti da su migranti došli u Švajcarsku zbog toga što su radna mjesta iz bilo kojih razloga nisu popunjena od strane Švajcaraca. Osim toga obrazovna politika u Švajcarskoj je kriva za to što u nekim oblastima obrazuju premalo stručnjaka, i koji imaju koristi od obrazovnih napora drugih zemalja. Mnogi poslovi koje obavljaju stranci su fizički veoma naporni i za Švajcarce nisu interesantni zbog prestiža. To su uglavnom poslovi koji Švajcarci ne mogu ili neće da rade.

Loši uslovi rada

Unia posebno kritikuje u svom stavu i izuzimanje boravka do četiri mjeseca iz kontigenata. To je status sa posebno teškim uslovima rada i sasvim je jasno da će mnogi poslodavci to iskoristiti. Migranti će morati da snose troškove ovih teških uslova rada na svojoj grbači. Ovo ne samo što će pogoršati uslove rada zaposlenih već će pogoršati i uslove života ovih ljudi.

Zbogom bilateralni

Pored toga Unia u svome stavu jasno navodi: sa kontigentima nema slobodnog protoka lica, bez slobodnog protoka lica nema bilateralnih odnosa. Unia je ubijedjena da EU neće odustati od pregovora i da se neće predati. Tu ne postoji alternative: Švajcarska treba da jasno definiše odnose prema EU koji će biti stabilni. Naravno samo pod uslovom da se primjenjuju švajcarski uslovi rada i švajcarske plate.

Integracija?

Drugi dokument koji je poslat na konsultacije je negativno ocijenjen od strane Švajcarskog saveza sindikata. Pozitivno ocjenjuje i podvlači Švajcarski savez sindikata (SGB) to što nedavno usvojeno da privremeno priznate izbjeglice smiju da rade. Medjutim Savez sindikata upozorava da to ne dovede izbjeglice da rade za veoma niske plate i to pod veoma lošim radnim uslovima. Medjutim pet parlamentarnih inicijativa koje su predložene da se inegrišu u Zakon za strance Savez sindikata strogo odbacuje. Inicijativama se predvidja pooštravanje uslova za dobijanje dozvole C i za spajanje porodice. Tako bi npr. bilo moguće odbacivanje dozvole C kod «deficita integracije».

Promovisanje i bez zahtjeva

Čini se da Savezno vijeće i Parlament uglavnom zahtijevaju a da manje žele sami nešto da promovišu. Umjesto sigirnosti boravka više nesigurnosti po tom pitanju, umjesto više izjednačenosti kod pružanja šanse, sve je manje i porodica ne može zajedno da živi. Kao što su Solidarité Sans Frontières i «osnovna prava» (grundrechte.ch) iznijeli u svome stavu: Prava se oduzimaju ali se migrantima daje sve više obaveza. U svome stavu jasno pokazuju da se opet ponavlja da oni koji ionako žive u veoma teškim uslovioma još teži uslovi slijede. Izbjeglice čiji status će biti još lošiji ako za njih ne postoje kontigenti, zatim pripadnici zemalja neevropske Unije tkz, trećih zemalja za koje će biti još teže da dovedu svoju porodicu u Švajcarsku.

✏ **Aurora García**

Pooštravanje zakona za strance unosi nemir i nesigurnost

Editorial

Dragi čitaoci

Otvorena i solidarna Švajcarska od koje smo ovog trenutka daleko udaljeni to nam je potrebno. Rukovodimo se uglavnom u pravcu štita i što manje pomoći – u takvoj situaciji nema nikoga, i Švajcarska postaje neatraktivna zemlja. Izgleda da je mnogima svejedno što je Sredozemno more već odavno postalo groblje ili što u Švajcarskoj već desetinama godina ljudi žive u strahu, da će morati ponovo da se vrate u zemlju, koja im je postala strana i koja je za njih opasna po život ili u kojoj moraju da spavaju u svome autu.

Ne, mnogima se čini da je logično, ljude koji ovde žive obilježavati kao strancima, obilježavati i nazivati ih problemima. Mi naprotiv mislimo, ko ovde živi on je već dio Švajcarske. Današnja Švajcarska je obilježena od strane ovih ljudi od strane nas tj. migranata. Zbog toga moramo prihvatiti različitost, inače ćemo narušiti, uskratiti jedan dio Švajcarske. Moramo prestati da posmatramo migrante kao problem. Na taj način se udaljavamo od problema, koji imamo: Bogati postaju još bogatiji, dok na drugoj strani slabiji ostaju još slabiji npr. stariji ljudi ne mogu u dostojanstvu da prožive svoju starost. Ako bi smo imali veću solidarnost bilo bi dovoljno za sve. Ko je već unaprijed predodredjen kao nepoželjan za Švajcarsku, za njega je teško da izgradi svoj dom ovde.

Solidarsnost i otvorenost su bili vodilje za našeg vjernog člana, sindikalistu Giovanni Giaranna, «Svjetski gradjanin» i dugogodišnji Unia aktivista, kome je sindikat Unia bio u srcu. Umro je 16. maja ove godine. On će nam mnogo nedostajati, za nas je bio uvijek pokretačka snaga i uzor u borbi za prava migranata. Za njega posvećujemo ovaj broj i stoga njegova slika u editorijalu. Ja želim da završim sa njegovom jednom omiljenom rečenicom: «La lotta continua» (borba se nastavlja)! Mi ćemo nastaviti da se borimo, Giovanni!

Aurora García
Nacionalna sindikalna sekretarica
odjela Migracija

News

14. Juni: Dva ZA dva PROTIV

Na Saveznom glasanju od 14. juna novi Zakon vezan za plaćanja doprinosa za radio i televiziju je knap prihvaćen. Isto tako inicijativa o preimplataciji dijagnoze je prihvaćena. Na drugoj strani odbačena je inicijativa za stipendije kao i inicijativa u vezi poreza na nasledničku imovinu.

Okružni sud je potvrdio pravo pristupa

Okružni sud Bilah kod Ciriha je 15.06.2015 godine oslobodio presude zaposlenog radnika sindikata Unia Cirih. Oslobadjanje presude ponovo potvrdjuje, da pristup sindikata radnim mjestima zaposlenih radnika mora da se omogući, kako bi mogli da obavljaju svoj posao.

Minimalne plate u Tesinu

Glasači Tesina su prihvatili narodnu inicijativu za zakonom utvrdjivanja minimalne zarade glasanjem 14. juna. Ovo je važan politički signal protiv dampinga plata. Da li će se prihvatanjem inicijative moći izboriti protiv mizernih plata još uvijek je neizvjesno.

Revizija radnog vremena

Sve kompanije su obavezne da vode statistiku radnog vremena svojih zaposlenbih radnika, kako bi ih zaštitili da ne rade gratis i da ne budu opterećeni. Medjutim mnogi to čine samo onako i ni približno kako treba. Zbog toga su sindikati i Udruženja poslodavaca složili da se obavi revizija. Unia podržava kompromis ne baš oduševljeno ali za uzvrat zahtijeva znatnoo bolje kontrole. Ukoliko se statistika sati vodi kako treba, u tom slučaju će biti i manje kontrola u firmama. Unia stoga traži da kantonalni inspektori dobiju više u pogledu ljudskih i finansijskih resursa, kako bi planski mogli da obavljaju kontrolu. Stupanje na snagu planiranih izmjena za statistiku radnog vremena je predvidjeno u jesen.

Konflikt sa Mecalp završen

Nakon dvodnevnog štrajka i dugih pregovora Ženevska firma za Autodijelove Mecalp i sindikat Unia koji je zastupao kolektiv su uspostavili dogovor. Saglasnost je postignnuta početkom juna. Firma je odustala od najavljenih otkaza i od smanjeneja plata.

Internacionalna sindikalna politika

Zaustavimo ropstvo na FIFA-gradilištima

Na gradilištima stadiona za svjetsko prvenstvo u fudbalu 2022 preovladava katastrofalno stanje. 200 aktivista izmedju ostalog i sindikat Unia, sa 100 simbola su zahtijevali 29. maja od FIFA Izvršnog odbora da konačno preuzmu socijalnu odgovornost.

Nije prihvatljivo da se svjetsko prvenstvo u fudbalu odvija na grobovima nastradalih radnika

Na gradilištima u Katar preovladavaju nehumani uslovi rada. Gradjevinski radnici uglavnom migranti iz Južne Azije tretiraju se kao robovi. Ne poštuju se elementarna prava radnika. Zbog loših radnih i životnih uslova nekoliko stotina gradjevinskih radnika je već umrlo. Kako bi smo ukazali na sjećanje umrlih radnika sindikat Unia, i Solidar Suisse kao i internacionalna udruženje Drvno gradjevinske industrije su donijeli 100 krstova ispred halenstadiona.

Radnici koji rade na FIFA gradilištima zaslužuju više poštovanja

Nema svjetskog prvenstva bez prava radnika

Još ranije je Udruženje gradjevinsko-drvne industrije pokrenulo kampanju «Crveni karton za FIFA – bez svjestkog kupa ako nema prava radnika». Time se želi ukazati na poboljšanje radnih uslova ne samo radnika koji grade stadione već uopšte da se poboljšaju prava radnika. Upravo u Katar ne dopuštaju pristup sindikata gdje svaki radnik zbog Kafala-sistema (svaki posao zahtijeva i svog šefa, koji mu omogućava dozvolu za rad i koji mora da mu da kartu za pristup poslu) tako da su ovi radnici uglavnom isporučeni na milost svog poslodavca i šefa.

Crveni karton i za FIFA je moguć ako ne poštuju osnovna prava

Nema svjetskog prvenstva na groblju radnika

Nikako nije prihvatljivo da ovako značajan dogadjaj kao što je svjetsko prvenstvo u fudbalu se odvija na grobovima radnika. Konačno mora FIFA da preuzme odgovornost za dostojanstvene ljudske uslove rada na gradilištima u Katar za svjetsko evropsko prvenstvo. FIFA da osigura sigurnost izvodjačima radova i da uspostavi sigurnost sa Vlastima zemalja koja šalju svoje radnike te da uspostavi jasna pravila kojih se svi moraju pridržavati i poštovati ljudska prava i radna prava. Ljudska prava i i prava radnika se moraju poštovati u skladu sa osnovnim standardima medjunarodne organizacije rada (IAO-OIT-OIL). Gradjevinski radnici koji grade stadione za svjetsko prvenstvo pripadaju takodje timu. Oni zaslužuju poštovanje i njihovi životi moraju biti zaštićeni.

✏ Aurora García

Starosno osiguranje za bolju penziju: Narodna inicijativa AHV plus

Narodna inicijativa AHV plus

Poboljšanje dostojanstva penzionera je hitno potrebno

Savjet vijeća je 9. juna razgovarao o inicijativi AHV plus. «Za čvrsto starosno osiguranje» i kao što je bilo za očekivati, konzervativna većina je preovladala. «To ne može da se finansira» je najviše navedeno kao razlog, mada novca u Švajcarskoj ima dovoljno! Inicijativa je predvidjena za sljedeću godinu za glasanje. Stoga već sad važi: da se već sad pripremimo za AHVplus, jer jačanje starosne penzije je hitno potrebno!

Počnimo od sadržaja inicijative: AHVplus povećanje svih starosnih penzija (AHV-Altersrenten) za 10 procenata. Povećanje bi bilo isplaćeno na postojeće i na buduće penzije kao dodatak. Niti sadašnji način obračuna niti sistem plaćanja ne bi bio izmijenjen. Druga plaćanja iz AHV i IV fonda bi se isplaćivala uredno prema dosadašnjem načinu isplate, bez dodatka. AHVplus-dodatak ne dovodi do promjena u drugom penzionom fondu. Dodatak bi trebao da se isplati najkasnije dvije godine nakon prihvatanja inicijative na postojeće starosne penzije. Većina starosnih penzionera bi primala povećanje penzije sa AHV plus dodatkom 200 franaka veću penziju mjesečno; bračni par bi imao povećanje od 350 franaka. AHV-minimalna penzija bi se uvećala za 118 Fr., maksimalna penzija za 235 franaka. Maksimalna bračna tkzv. (plafonierte Ehepaarrente) bi se uvećala za 353 na 3878 franaka.

Današnje starosne penzije preniske

Zašto je AHV plus Inicijativa neophodna? Penzija iz prvog stuba osiguranja (AHV) i penzija iz drugog stuba osiguranja penziona kasa trebalo bi da bude dovoljna da penzionisana osoba «i dalje može da živi svoj uobičajen život na odgovarajući način». Tako piše u Ustavu. Penzioneri koji su prije penzionisanja imali mali prihod nisu u mogućnosti da žive od svoje starosne penzije. Mnogi su prinudjeni na dodatne beneficije. S tim bi trebalo da je kraj i da se starosne penzije povećaju.

Čvrsto starosno osiguranje

Starosno osiguranje je za razliku od svih drugih centralističkih osiguranja dobro pozicionirano. Bilans je pozitivan bez obzira na to što se u zadnje vrijeme broj penzioniera sestorostruko uvećao i trenutno iznosi oko dva miliona. Takodje i za produženost života i ako natalitet opao još uvijek danas dva 2.5 zaposlena radnika plaćaju jednu AHV penziju. Na početku uvodjenja Starosnog osiguranja bilo je 4.5 znači starosno osiguranje dobro stoji. Naglo povećanje penzionera bi bila samo privremena pojava koja bi se mogla ublažiti porezom uvećane vrijednosti, dok sadašnje generacije sa opalim natalitetom ne budu pristigli u penziju.

Troškovi: skromni i platívi

Možemo li sebi priuštiti AHVplus? Povećanje penzija za 10 procenata bi koštalo oko 4.1 milijardu franaka odnosno 3.7 milijarde franaka ako se uzme u obzir ušteda za dodatak na penziju. AHV je osiguranje koje se finansira u najvećoj mjeri putem doprinosa iz plate. Za bolje osiguranje su neophodne veće plate. Dok na drugoj strani ostala socijalna osiguranja povećavaju plaćanja kroz finasiranje, npr. penziona kasa doprinosi za starosnu penziju nisu povećani u poslednjih 40 godina. Finasiranje povećanja starosne penzije u visini od 200 franaka i za bračne parove u visini od 350 franaka se može finansirati ako se doprinosi poslodavca i radnika ukupno povećaju za 0.5 procenata. Kod jedne godišnje bruto zarade od 54000 franaka to bi dodatno bio odbitak od godišnje zarade iznos od 270 franaka. Na drugoj strani godišnji rast penzija bi bio u visini od 2000 franaka. Finansiranje povećanja penzija bi bilo moguće. Odbici plata za starosno osiguranje ostaju sa 4.7 još uvijek niski.

Stoga je AHVplus moguće finasirati i to je korak za povećanje penzija. I ovo je hitno potrebno!

✏ Aurora García

Jako starosno osiguranje obećava sigurnost

Jak franak – Industrija satova

Odmah uvesti minimalan euro kurs!

Minimalan kurs jača sigurnost radnika i radnih mjesta a time i privredu

Oko šezdeset industrijskih delegata sindikata Unia iz različitih firmi su prisustvovali protestu na Saveznom trgu u Bernu. Oni su tražili ponovo uvodjenje minimalnog evro kursa, za čijiu stabilnost u industrijskim firmama treba da garantuje Švajcarska. Nastavi li se dalje ovako Nacionalna banka Švajcarske će uništiti hiljade radnih mjesta.

Najnoviji pad u eksportnoj industriji potvrdjuje: Sa sa ovom odlukom o ukidanju minimalnog kursa prema evru Nacionalna banka Švajcarske potiskuje švajcarsku privredu u krizu. Masivno precjenjivanje franka prijeti da uništi industrijski centar Švajcarske i dovodi na hiljade radnih mjesta u opasnost. Zu prijetnju ukidanja radnih mjesta kod radnika prestaje interes za znanjem i usavršavanjem odn. dolazi do degradacije tkzv. Know-How kod mnogih zaposlenih i tako se uništava jedan od značajnih faktora uspjeha švajcarske industrije.

Treba preduzeti mjere!

Delegacija na Unia konferenciji brani se od opasnosti od deindustrijalizacije. 5. juna je ispred Nacionalne banke Švajcarske održala protest i delegacija je predala predsjedniku Nacionalne banke Švajcarske Jean-Pierre Danthine rezoluciju i jedan veliki sat budilnik. Na satu je prikazano 5 do 12, jer sad je došlo krajnje vrijeme da i Nacionalna banka Švjacarske mora da djeluje. Radnici traže bez odlaganja niz mjera koje treba primijjeniti kako bi očuvali svoja radna mjesta. Najvažnija i najpredostrožnija mjera je poziv na uspostavljanje pravičnog kursa evro-franak i jačanje politike negativne kamatne stope za zaustavljanje jačanja franka. istovremeno su zahtijevali socijalna osiguranja da se izuzmu iz negativne kamate kako bi se štenja stanovništva osigurala.
Samo sa odlučnom politikom i za očuvanje radnih mjesta u Švajacrskoj može da se očuva naš visoki kvalitet industrijske proizvodnje – a samim tim i hiljade kvalifikovanih radnih mjesta.

✏ Aurora García

Pokroviteljska organizacija migranata FIMM

Planirano više aktivnosti

Oko 30 delegata i gostiju je učestvovalo na susretu Delegacije od 9. maja u Bernu. Na otvaranju sjednice delegacije predsjednica ove krovne migrantske organizacije gospodja Emine Sariaslan, naglasila je samokritično da FIMM nije samo jedan projekat već i mora da ojača svoje političke aktivnosti.

Saradnja sa drugim organizacijama

Predsjednica se zahvalila privatnim i javnim subvencijama za dosadašnju podršku projekta, odnosno koji su omogućili da se nastavi sa radom u projektima.
Za ovu godinu je prema riječima predsjednice ključna tačka navedena, jačanje saradnje sa drugim organizacijama, partijama, sindikatima kao i sa drugim institucijama koji se bave radom integracije. Najhitnije teme su vezane za napade Švajcarske narodne partije na ljudska prava, burka inicijativa i primjena inicijative o masovnoj imigraciji.

Napori protiv napada SVP

U kantonu Bern je predsjednica obavila nekoliko razgovora u naporu protiv pooštravanja kriterijuma za državljanstvo. Planirano je još aktivnosti. Fokus će biti usmjeren i na borbu protiv diskriminacije kada su u pitanju osiguranja automobila. Da bi se pokrenula zajednička tužba potrebno je još 40000.– do 50000.– franaka. I po ovom pitanju će FIMM da se udruži sa drugim organizacijama i da da svoj maksimum u borbi protiv napada i svakog oblika diskriminacije.

Izabran novi odbor

Što se tiče statutarnog dijela zahtjev za smanjenje broja članova odbora je odbijen. I dalje će u odboru FIMM-a raditi maksimalno do 30 članova odbora. Ovaj veliki broj članova je neophodan za održavanje heterogenosti migranata u FIMM organizaciji i za odgovorajaće organizovanje složila se većina prisutnih. Na kraju su obavljeni novi izbori za odbor i izabrano je 23 nova odnosno neki od njih su već potvrdjeni za članove odbora. Velika zahvalnost za predanost i angažman potpredsjednici Fiammetta Jahreiss i Magueye Thiam koje su se povukle iz odbora. Na kraju su kao potpredsjednici izabrani Guglielmo Bozzolini i Mamadou Diop koji će pružati podršku staroj i ponovo izabranoj predsjednici FIMM-a, Emine Sariaslan.

✏ Emine Sariaslan

Na kraju susreta delegacija je zaključila jednoglasno da pristupe otvoreno Udruženju otvorena i solidarna Švajcarska.
Migraciona Udruženja mogu da postanu članovi FIMM-a i da učestvuju na aktivnostima.
Kontakt:
emine.sariaslan@gmx.ch
T 079 704 73 67

intervju

Najavljeno smanjenje socijalne pomoći

Pogrešan signal

work: Carlo Knöpfel, neki kantoni dovode u pitanje smjernice o socijalnoj pomoći (Skos). Šta se tu dešava?
Postojeći uspješan model Švajcarske je pod pritiskom. Ovaj model se sastoji od fleksibilnog tržista rada sa slabom zaštitom od od otkaza i socijalne sigurnosti. Sad bi trebalo da fleksibilnost tržišta rada i dalje proširi ali u isto vrijeme i onako slaba sigurnost da se još više ugrozi. To ima velike posljedice.

Koje su to posljedice?
Za vrijeme visoke konjukture postojao je socijalni lift na gore. Za sve je bilo pomaka naprijed. To sad nije više tako. Srednja klasa se plaši društvenog propadanja. Samo bogati i super bogati su u liftu prema gore čak bi se moglo reći u ekspres liftu.

Socijalni izdaci su u stvari povećani
To je istina u apslotnom smislu brojki, ali ne u odnosu na ekonomski razvoj. Socijalni izdaci rastu znatno brze od 1990 od razvoja ekonomije. Suprotno popularnom vjerovanju ništa ne smije izmaći kontroli. Nije tačno to da će privreda biti opterećena socijalnim davanjima.

Zašto zahtjev dolazi bas sada nakon smanjenja socijalnih doprinosa?
Do sada nije došlo do toga da se ugrozi ili smanji socijalna sigurnost. Ovo, uprkos što je Švajcarska narodna partija napisala kao slogan na svojoj zastavi. Ali im nije pošlo za rukom da smanje davanja. Moja teza je da stranka hoće da mijenja svoju strategiju. Pravi skandale od pojedinačnih slučajeva u pojedinim opštinama i visoko ih plasira u medije.
Ako uzmemo slučaj u Ciriskom Hagenbuch. Tamo je predsjednica opštine iz SVP partije tvrdila da mora da se poveća porez zbog socijalne pomoći jednoj porodici iz Eritreje. Onda mediji šire tu priču. Istraživanja su poslije pokazala da opština mora da poveća porez zato što je prethodno porez bio smanjen. I najveći dio troškova socijalne pomoći ne potiče iz opštine Hagenbuh već od kantona. Kroz ove neistine cijeli socijalni sistem dobija loš glas.

To zvuči pomalo kao teorija zavere...
Činjenica je: Stručno gledano ne postoje argumenti za smanjenje. Sve studije pokazuju da SKOS linija postavljena isuviše nisko a ne previsoko. Ako se socijalna pomoć želi popraviti na taj način sto bi se plaćalo na nivou plate onda bi najsiromašniji dio stanovništva njih 10 procenata moralo plaćati doprinose za 100 franaka više. Danas je to 7 procenata koji obuhvata najsiromašniji dio stanovništva.

Šta ako dodje do smanjenja?
Odluke su na kantonima i u opštinama. Oni primjenjuju socijalnu pomoć odnosno donose odluke. Postoji veliki rizik od negativne konkurencije na različitim lokacijama.Ako npr. jedna opština smanji socijalnu pomoć onda će susjedna opština misliti da to mora i ona da učini. Zato upozoravam na klizav teren: Smanjenje socijalne pomoći bi moglo dovesti i do smanjenja kod dodatka na penziju (Ergencungsleistungen). Konzervativna partija će to argumentovati: Zašto moraju samo siromašni da stežu kaiš? I logično na kraju će tražiti smanjenje starosne penzije. Zato se politički mora sve preduzeti kako bi se u svojoj namjeri spriječili.

✏ Ralph Hug, preuzeto od, work Nr. 9, 22. maja 2015

Dobra vijest za stanare

Smanjena referentna stopa

Ko je tugovao zbog toga što nije u neko vrijeme ulagao, sada može da se malo utješi. Savezni ured za stambena pitanja je saopštio početkom juna da se referentna stopa smanjila sa dosadašnjih 2 procenta na 1,75% To je do sad najniža stopa od kad je uvedena obračunska stopa.

Stanari se mogu radovati ali se trebaju potruditi za smanjenje stanarine. Trenutna referentna stopa iznosi 1,75%

Stanari moraju biti aktivni

Ovo smanjenje referentne stope daje stanirama za pravo da traže smanjenje kirije. Postoji mogućnost da se kirija u prosjeku smanji za 2,91%. Pored toga je važno znati da se ne može tražiti smanjenje stope za prošlo vrijeme. Da li i koliko će se smanjiti stanarina zavisi od slučaja do slučaja. U svakom slučaju Vam preporučujemo da budete aktivni i da napišete zahtjev za smanjenje stanarine na svog stanodavca. Malo je stanodavaca koji će sami od sebe ponuditi smanjenje stanarine. Zato se preporučuje da tražite pismenim putem da se stanarina smanji. Da li će još doći do smanjenja referentne stope je veliko pitanje. Osim toga iako se bude tako nešto očekivalo može proći veoma dugo vremena. Iako hipotekarna stopa opada, zadnje smanjenje referentne stope je javno publicirano u septembru 2013.

Automatski prilagoditi stanarinu

Udruženje stanodavaca opominje da prilagodjavanje stanarina treba dobro preispitati zbog trenutno visokih troškova. Na drugoj strani Udruženje za stanare je mišljenja da stanodavci trebaju nakon svake promjene referentne stope sami automatski da smanje stanarinu svojim stanarima.

✏ Dara Filipovic

Unia je najveća migrantska organizacija i zalaže se za prava svih radnika

Informacije i savjeti na razne teme

Za svoje članove uvijek tu

Sindikat Unia, jedna od najvećih migrantskih organizacija stalno radi na proširenju svojih usluga i prilagodjava svoje usluge potrebama svojih članova. Obzirom da je polovina naših članova sa migrantskim pozadinom, Unia nudi informacije i savjete na raznim migrantskim jezicima.

Bolje spriječiti nego liječiti

Poznata stara poslovica ukazuje da je sa mnogo manje napora moguće riješiti neki problem ukoliko se na vrijeme pridje problemu. Stoga Vas molimo da u situaciji u kojoj niste sigurni kako postupiti, javite se na vrijeme u svoj sekretarijat. Naši pravni savjetnici pomažu korisnim savjetima da izbjegnete neprijatne situacije a ipak zadržite svoje radno mjesto i budete zadovoljni.

Sindikat ste VI

Sindikalni sekretari mogu Vam pružiti podršku u savladavanju napora za bolje uslove rada, ali sindikalni sekretari ne znaju, kakva je situacija u Vašoj firmi na Vašem radnom mjestu. Zato je potrebno da održavate kontakte sa svojom kontakt osobom. Mi Vam možemo pomoći da se zajednički organizujemo i poboljšamo uslove rada. Sve je veći broj firmi koje uvode tkzv. preventivne privredne mjere (povećanje radnog vremena, smanjenje odmora itd.) a za uzvrat svojim radnicima ne nude ništa, čak im i prijete otkazom, ukoliko ne prihvate novi ugovor. Prije nego što potpišete novi ugovor u ovim situacijama obratite se na pravnu službu svog sindikata.

Stres šteti Vašem zdravlju

U zadnje vrijeme velike kompanije se koriste raznim trikovima u cilju ostvarivanja što većeg profita. Tako jak franak navode kao razlog da radnici u vrlo teškim uslovima rada rade još duže, veoma često gratis ili vrše toliki pritisak da je radnik sam primoran da da otkaz. Ukoliko osjećate pritisak na poslu, stres, da nemate više snage sve to da izdržite javite se za savjet. Poslodavac je zakonski dužan da obzbjedi sigurnost i zaštitu rada svojih radnika. Samo mali broj poslodavaca poštuje ovu klauzulu. Obratite pažnju na svoje zdravlje i kad osjetite da Vam je potrebna pomoć obratite se bez ustručavanja. Mi ćemo Vam dati savjet kako dalje.

✏ Dara Filipovic

Vi pitate – mi odgovaramo

Privremeni posao umjesto stalnog zaposlenja: Da li je bolje biti nezaposlen?

U ljeto završavam zanat za kuvara. Do sada nisam našao još nikakav posao. Zato mi je moja šefica ponudila da produžim ugovor na odredjeno vrijeme do kraja oktobra. Zapravo i nemam baš neku želju da ostanem u istom restoranu da radim i zbog toga još razmišljam da umjesto toga se prijavim kao nezaposlen. Da li je to moguće?

Moguće jeste al mi Vam nikako ne savjetujemo da to uradite. Ako se prijavite kao nezaposleno lice a pri tome ste imali mogućnost da nastavite raditi onda se to tretira kao «sami ste prouzrokovali nezaposlenost».
Posledica: Osiguranje za nezapsolena lica će Vam zaustaviti dane plaćanja (Einstelltage). To znači da prva tri mjeseca nećete dobijati dnevnice iz ovog fonda iako ste prijavljeni kao nezaposleno lice. Uprkos tome morate ispuniti sve svoje obaveze i prema regionalnom posredničkom centru (RAV) i prema osiguranju za nezaposlena lica, npr. morate ići na termine i pisati molbe za posao. To isto vrijedi ako bi ste dali sami otkaz a još uvijek nemate siguran novi posao. Postoji još jedan razlog zbog čeba treba da prihvatite ponudu Vaše šefice: Ako radite tri mjeseca kao izučeni kuvar i dobijete platu kuvara i poslije toga mora da se prijavite kao nezaposleno lice onda ćete kao nezapsoleno lice dobijati više novca nego kad se prijavite odmah po završenom školovanju. Primanja se računaju na osnovu prosjeka plate zadnjih šest mjeseci.

Timur Öztürk, work, 4.6.2015

Smanjen obim posla: Da li to opravdava smanjenje plate?

Zbog smanjenja obima posla ove godine me je moj šef već nekoliko puta slao kući. Zbog toga sada nemam dovoljno sati u mome obračunu. Ali on mi je zbog toga smanjio i platu. Da li to može tako?

Ne, Vaš šef ne može manjak sati da odbija od plate. Ako nema dovoljno posla za Vas to je njegova krivica a ne Vaša. On Vam mora platiti cijelu platu, isto tako on Vas ne može obavezati da naradjujete te sate. To važi i onda ako firma iz bilo kojih drugih razloga «Ne obezbjedi obavljanje posla» i Vi zbog toga ne možete imati manjak radnih sati. Jedan primjer ako je šef zaboravio da poruči sirovinu koja je potrebna radnicima za produkciju. Ili ako je na primjer računar u kvaru i zbog kvara se ne može raditi. Medjutim bogaćenje radnika u ovakvoj situaciji takodje nije dozvoljeno. Vaš šef može da Vam smanji platu za iznos koji ste zaradili u tom periodu kod drugog poslodavca.

Philip Thomas, work, 21.5.2015

Invalidsko osiguranje: Moram li da prijavim povećanje penzije?

Moje zdravstveno stanje se znatno pogoršalo, da li mogu da prijavim ponovo razmatranje moga predmeta. Da li ću dobiti povećanje invalidske penzije retroaktivno. Pored toga dobijam i dodatak za invalidsku penziju. Moja kolegica mi je rekla da povećanje penzije treba da prijavim kod kantonalne službe za dodatak na penziju. Da li je to tačno?

Da, svakako. Sve značajne promjene u vezi prihoda i imovine morate odmah da prijavite nadležnim vlastima za dodatak na penziju. Sada kad dobijate veću invalidsku penziju to treba da prijavite kod službe za dodatak na penziju. Vi sada imate više novca na raspolaganju nego ste imali ranije. Služba za dodatak na penziju treba da koriguje prvobitno rješenje i da dodatak na penziju u toku godine prilagodi novoj situaciji. Važno je: Ako se ispostavi da neka osoba ima više imovine nego što je prilikom obračuna bilo poznato ili nije sve dostavljeno onda ta osoba mora da iznos koji je neopravdano dobila da vrati nazad.

Philip Thomas, work, 7.5.2015

Impressum: **Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen** work, area, Événement syndical | **Herausgeber** work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | **Redaktionskommission** A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani | **Sprachverantwortlich** Dara Filipovic | **Layout** C. Lonati, Unia | **Druck** NZZ Print, Zürcherstrasse 39, 8952 Schlieren | **Adresse** Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

UNIA
Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.
www.unia.ch